

Sygn. akt I C 342/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 stycznia 2017 r.

Sąd Rejonowy w Ciechanowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Lidia Grzelak

Protokolant st. sekr. sąd. Edyta Wojciechowska

po rozpoznaniu w dniu 31 stycznia 2017 r. w Ciechanowie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) (...) w W.

przeciwko E. Z.

o zapłatę 5248,57 zł

I powództwo oddala;

II zasądza od powoda (...) (...) w W. na rzecz pozwanej E. Z. kwotę 1217,00 zł (jeden tysiąc dwieście siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 342/16

UZASADNIENIE

Powód (...) (...) w W. w pozwie złożonym do Sądu Rejonowego w Nowym Tomysłu w dniu 20 listopada 2015 r. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanej E. Z. kwoty 5248,57 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od kwoty 2302,23 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty i odsetkami ustawowymi od kwoty 2946,34 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Ponadto powód wniósł o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Prawomocnym postanowieniem z dnia 11 stycznia 2016 r. Sąd Rejonowy w Nowym Tomysłu stwierdził swą niewłaściwość miejscową i sprawę przekazał do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Ciechanowie.

Pozwana E. Z. wносиła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 15 kwietnia 2008 r. E. Z. zawarła z (...) Bank S.A. w K. umowę prostej pożyczki gotówkowej nr (...). Bank udzielił pożyczki w kwocie 3915,02 zł z okresem spłaty do dnia 15 kwietnia 2010 r. Pożyczkobiorca zobowiązał się dokonywać spłaty pożyczki w ratach miesięcznych płatanych do dnia 150 każdego miesiąca. W § 10 umowy Bank zastrzegł możliwość wypowiedzenia umowy pożyczki w przypadku nie dotrzymania warunków umowy lub gdy pożyczkobiorca nie zapłacił w terminach 2 pełnych rat. W § 15 umowy pożyczkobiorca wyraził zgodę na wystawienie bankowego tytułu egzekucyjnego do kwoty 7830,04 zł w terminie do 15 kwietnia 2011 r. (umowa k. 78 – 79).

Wobec zalegania w spłacie pożyczki (...) Bank S.A. w K. wypowiedział umowę pożyczki pismem z dnia 15 lipca 2009 r. (wypowiedzenie k. 77).

W dniu 4 stycznia 2010 r., na podstawie art. 492 § 1 pkt 1 ksh nastąpiło połączenie (...) Bank S.A. z (...) Bank S.A. Z dniem 1 czerwca 2012 r., na podstawie art. 492 § 1 pkt 1 ksh nastąpiło przeniesienie całego majątku (...) Bank S.A. na (...) Bank S.A. Z dniem 1 czerwca 2012 r. (...) Bank S.A. zmienił nazwę na (...) Bank S.A. (odpis KRS k. 35 – 39).

(...) Bank S.A. w W. wystawił przeciwko E. Z. bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) z dnia 13 kwietnia 2010 r. Postanowieniem z dnia 25 maja 2010 r. w sprawie I Co 1023/10 Sąd Rejonowy w Ciechanowie powyższemu bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzulę wykonalności. Na podstawie tego tytułu wykonawczego Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Ciechanowie U. P. prowadziła postępowanie egzekucyjne w sprawie Km 552/11. Prawomocnym postanowieniem z dnia 25 września 2014 r. Komornik Sądowy umorzył postępowanie egzekucyjne w trybie art. 824 § 1 pkt 3 kpc wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji (akta I Co 1023/10, akta Km 552/11).

(...) Bank S.A. w W. umową przeniesienia praw i obowiązków komandytariusza z dnia 26 lutego 2015 r. zbył wierzycelność przysługującą mu w stosunku do E. Z. na rzecz (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowo - akcyjna w W., która następnie umową z dnia 4 marca 2015 r. przeniosła wierzycelność na rzecz (...) (...) w W.. O przeniesieniu wierzycelności E. Z. została zawiadomiona pismem z dnia 4 marca 2015 r. (umowy k. 15 – 18, 19 – 20, 80 – 83, 90 - 91, zawiadomienie k. 43).

E. Z. dotychczas nie zapłaciła należności wynikających z umowy prostej pożyczki gotówkowej nr (...) z dnia 15 kwietnia 2008 r. (bezsporne).

Na dzień 20 listopada 2015 r. do spłaty pozostała kwota 5248,57 zł, w tym 2302,23 zł - kapitał, 2526,07 zł – skapitalizowane odsetki karne naliczone przez bank do dnia 25 lutego 2015 r., 54,45 zł – koszty poniesione przez poprzedniego wierzyciela, 166,06 zł – skapitalizowane odsetki umowne naliczone przez poprzedniego wierzyciela 199,06 zł - skapitalizowane odsetki karne naliczone przez (...) (...)w W..

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt sprawy I Co 1023/10, akt Km 552/11 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Ciechanowie U. P. oraz zebranych w sprawie dokumentów, a w szczególności: umowy (k. 78 – 79), wypowiedzenia (k. 77), odpisu KRS (k. 35 – 39), umów (k. 15 – 18, 19 – 20, 80 – 83, 90 – 91), zawiadomienia (k. 43). Powyższe dowody są w pełni wiarygodne; żadna ze stron w toku procesu ich nie kwestionowała. Pozwana E. Z. nie kwestionowała wysokości należności dochodzonej pozwem.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo (...) (...) w W. nie zasługuje na uwzględnienie.

Niewątpliwie, powód (...) (...) w W. wykazał w toku procesu, że nabył skutecznie na podstawie przelewu wierzycelności, wierzycelność przysługującą pierwotnie (...) Bank S.A. w K. (obecnie (...) Bank S.A. w W.) w stosunku do pozwanej E. Z.. Zgodnie z art. 509 kc, wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzycelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzycelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki. Zgodnie art. 511 kc, jeżeli wierzycelność jest stwierdzona pismem, przelew tej wierzycelności powinien być również pismem stwierdzony. Do akt sprawy została dołączona umowa pożyczki zawartej przez E. Z. z (...) Bank S.A. w K. oraz umowy przelewu zawarte pomiędzy (...) Bank S.A. w W. jako jego następcą prawnym a (...) (...) w W..

Na skutek przelewu wierzycelności doszło do zmiany strony stosunku zobowiązaniowego po stronie wierzyciela, a zatem powód jest legitymowany czynnie do występowania w niniejszym procesie.

Sąd ustalił, że w dniu 15 kwietnia 2008 r. E. Z. zawarła z (...) Bank S.A. w K. umowę prostej pożyczki gotówkowej nr (...) z okresem spłaty do dnia 15 kwietnia 2010 r. Wobec zalegania w spłacie pożyczki (...) Bank S.A. w K. wypowiedział

umowę pożyczki a następnie (...) Bank S.A. w W. wystawił przeciwko E. Z. bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) z dnia 13 kwietnia 2010 r. zaopatrzony w klauzule wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Ciechanowie z dnia 25 maja 2010 r. w sprawie I Co 1023/10, stanowiący postawę prowadzenia postępowania egzekucyjnego przez Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Ciechanowie U. P. w sprawie Km 552/11. Postępowanie egzekucyjne zostało umorzone prawomocnym postanowieniem z dnia 25 września 2014 r.

Pozwana E. Z. nie kwestionowała wysokości kwoty, na którą został wystawiony bankowy tytuł egzekucyjny. Podniosła natomiast zarzut przedawnienia roszczenia.

Zgodnie z art. 118 kc, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. Trzyletni ogólny termin przedawnienia odnosi się do roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Ponieważ w niniejszej sprawie jedną ze stron był podmiot prowadzący działalność gospodarczą, ma zastosowanie trzyletni termin przedawnienia. W myśl art. 123 § 1 pkt 1 kc, bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Jako przykład czynności procesowych, przerywających bieg przedawnienia, wskazuje się m.in. złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności sądowemu lub pozasądowemu tytułowi egzekucyjnemu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2004 r. w sprawie II CK 276/04), a także nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2004 r. w sprawie III CZP 101/03).

Zgodnie z art. 124 § 2 kc, w razie przerwania przedawnienia przez czynność w postępowaniu przed organem powołanym do egzekwowania roszczeń przedawnienie nie biegnie na nowo dopóki postępowanie nie zostanie zakończone.

W niniejszej sprawie (...) Bank S.A. w W. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny w stosunku do pozwanej E. Z., który następnie, po zaopatrzeniu w klauzulę wykonalności, był podstawą prowadzenia postępowania egzekucyjnego przez komornika sądowego.

Sąd orzekający w niniejszej sprawie, podziela pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 29 czerwca 2016 r. w sprawie III CZP 29/16, zgodnie z którą, nabywca wierzytelności niebędący bankiem nie może powoływać się na przerwę biegu przedawnienia spowodowaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności (art. 123 § 1 pkt 2 kc). W uzasadnieniu tej uchwały Sądu Najwyższy wskazał, że zarówno złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, jak i wszczęcie postępowania egzekucyjnego na podstawie takiego tytułu wykonawczego przerywa na podstawie art. 123 § 1 pkt 1 w zw. z art. 13 § 2 kpc bieg przedawnienia jako czynność przedsięwzięta bezpośrednio w celu egzekwowania roszczeń. Rozpoczęcie na nowo biegu przedawnienia następuje bądź z chwilą prawomocnego zakończenia postępowania klauzulowego, bądź z chwilą zakończenia postępowania egzekucyjnego, w tym jego umorzenia (art. 826 kpc), a wyjątek stanowi umorzenie na podstawie art. 823 lub 825 pkt 1 kpc albo zwrot wniosku, które niweczą materialnoprawne skutki przerwy przedawnienia. Umorzenie postępowania z urzędu z przyczyny bezskuteczności egzekucji na podstawie art. 824 § 1 pkt 3 kpc powoduje, że bieg przedawnienia roszczenia stwierdzonego tytułem wykonawczym rozpoczyna się na nowo.

W razie cesji wierzytelności na nabywcę przechodzi ogół uprawnień przysługujących dotychczasowemu wierzycielowi, wszystkie właściwości, przywileje i braki, a więc ustawodawca zakłada identyczność wierzytelności cesjonariusza z wierzytelnością cedenta (art. 509 § 2 kc). Co do zasady, nabywca wstępuje w sytuację prawną cedenta, w tym również w zakresie przedawnienia, zbycie wierzytelności jest bowiem irrelevantne dla jego biegu.

W przypadku wierzytelności objętej bankowym tytułem wykonawczym sytuacja prawna cesjonariusza kształtuje się jednak odmiennie od sytuacji prawnej nabywcy wierzytelności objętej innym tytułem wykonawczym.

Uprawnienie do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego przysługiwało jedynie bankom i tylko na ich rzecz mogła być nadana klauzula wykonalności; nadanie klauzuli na rzecz cesjonariusza nie będącego bankiem nie było dopuszczalne (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie III CZP 9/04, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2006 r. w sprawie III CZP 129/05, uchwała Sądu Najwyższego dnia 19 lutego 2015 r. w sprawie III CZP 103/14). Cesjonariusz nie mógł kontynuować egzekucji wszczętej przez bank, bo w postępowaniu egzekucyjnym nie ma zastosowania art. 192 pkt 3 kpc, a więc fundusz sekurytyzacyjny, który nie mógł się powołać na bankowy tytuł egzekucyjny, przejście uprawnień i uzyskać klauzuli wykonalności na podstawie art. 788 § 1 kpc, musiał ustalić istnienie roszczenia w drodze procesu sądowego, uzyskać nowy tytuł wykonawczy i dopiero na jego podstawie egzekwować roszczenie.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 listopada 2014 r. w sprawie II CSK 196/14, przerwanie biegu przedawnienia na podstawie art. 123 § 1 pkt 1 kpc następuje, co do zasady, tylko pomiędzy stronami postępowania, jeżeli z istoty łączącego je stosunku prawnego wynika, że są materialnie zobowiązane lub uprawnione, a więc skutek przerwania zachodzi tylko w podmiotowych i przedmiotowych granicach czynności podjętej przez wierzyciela. Wniosek o wszczęcie egzekucji wywołuje zatem skutek przerwy wtedy, gdy pochodzi od wierzyciela wskazanego w tytule egzekucyjnym, na rzecz którego została wydana klauzula wykonalności; nie jest bowiem wystarczająca tożsamość wierzyciela, lecz konieczna jest również identyczność osób, na rzecz których czynność ta została dokonana. Skutki prawne postępowania egzekucyjnego wszczętego na podstawie bankowego tytułu wykonawczego związane są więc tylko z podmiotami w nim uczestniczącymi na podstawie tego tytułu w granicach podmiotowych i przedmiotowych ukształtowanych treścią klauzuli wykonalności. Nie może umknąć uwadze, że przerwa biegu przedawnienia została spowodowana czynnością banku zmierzającą do egzekwowania roszczenia, podczas gdy nabywcy nie będącemu bankiem miałyby służyć do jego dochodzenia. Nabywca wierzyciela nie będący bankiem nabywa wierzyciela w swej treści i przedmiocie tożsamą z wierzyciela zbywającego banku, ale nie wchodzi w sytuację prawną zbywcy wywołaną przerwą biegu przedawnienia i rozpoczęciem biegu na nowo. Czynność wszczęcia postępowania egzekucyjnego przez bank wywołuje materialnoprawny skutek przerwy biegu przedawnienia jedynie w stosunku do wierzyciela objętego bankowym tytułem wykonawczym, natomiast nabywca wierzyciela nie będący bankiem, nawet jeżeli nabycie nastąpiło po umorzeniu postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 824 § 1 pkt 3 kpc i rozpoczęciu biegu terminu przedawnienia w stosunku do banku na nowo, nie może się powołać na przerwę biegu przedawnienia wywołaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego przez pierwotnego wierzyciela będącego bankiem. Wyjątkowość przywileju wystawiania bankowego tytułu egzekucyjnego prowadzi do wniosku, że skoro nie może on być podstawą egzekucji na rzecz innych osób, niż w nim wskazane za wyjątkiem następstwa prawnego po stronie wierzyciela innego banku, to również materialnoprawne skutki wszczęcia postępowania egzekucyjnego jako czynności wierzyciela - banku prowadzącej do przerwy biegu przedawnienia dotyczą wyłącznie tego wierzyciela i nie dotyczą nabywcy nie będącego bankiem”.

Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 4 marca 2009 r. w sprawie IV CSK 422/08 wskazał, że na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego klauzulą wykonalności może być prowadzona egzekucja tylko na rzecz banku, a nie na rzecz innej osoby. W uzasadnieniu tego postanowienia Sąd Najwyższy podkreślił, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego przeważa pogląd akcentujący specyfikę wierzyciela objętego bankowym tytułem egzekucyjnym. Podkreśla się, że wyposażając banki w uprawnienie do wystawiania bankowych tytułów egzekucyjnych, ustawodawca przyznał im „przywilej kwalifikowany i wyjątkowy”; umożliwił im realizację roszczeń cywilnoprawnych bez konieczności ich dochodzenia w sądowym postępowaniu rozpoznawczym. Z tego względu w ustawie - Prawo bankowe wytyczone zostały ścisłe ramy prawne dopuszczalności posłużenia się przez bank bankowym tytułem egzekucyjnym w celu dochodzenia wierzyciela od jego dłużników (art. 97 ust. 1 i 2). Umożliwienie nadawania klauzuli wykonalności bankowym tytułom egzekucyjnym na rzecz nabywcy wierzyciela bankowej oznaczałoby w rzeczywistości rozszerzenie przywileju przyznanego tylko bankom na wszystkich nabywców takiej wierzyciela, to zaś byłoby nie do pogodzenia z kwalifikowanym i wyjątkowym charakterem tego przywileju. Z tego powodu Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie III CZP 9/04 oraz w wyroku z dnia 21 września 2005 r. w sprawie V CK 152/05 Sąd Najwyższy przyjął, że w tym zakresie art. 96 i 97 prawo bankowe - ze względu na swój charakter - stanowią leges speciales w stosunku do art. 788 § 1 kpc. W związku z tym należy uznać, że na

podstawie wystawionego bankowego tytułu egzekucyjnego, zaopatrzonego w sądową klauzulę wykonalności, może być prowadzona jedynie egzekucja wierzytelności bankowej i tylko na rzecz banku, a nie na rzecz innej osoby. Należy dodać, że to stanowisko znajduje potwierdzenie w treści art. 98 prawa bankowego, w którym wymienia się sytuacje, w których bankowy tytuł egzekucyjny może być podstawą do egzekucji przeciwko osobie trzeciej. Wśród tych sytuacji ustawodawca nie wskazał przelewu wierzytelności bankowej. Wyliczenie zawarte w art. 98 jest wyczerpujące, co dodatkowo przemawia za tezą sformułowaną w orzecznictwie, iż wierzytelność objęta bankowym tytułem egzekucyjnym nie może być przedmiotem przelewu na rzecz podmiotu niebędącego bankiem.

W tej sytuacji skutki jakie wiązały się z prowadzeniem postępowania egzekucyjnego odnoszą się do podmiotów w tym postępowaniu występujących, a nie funduszu sekurytyzacyjnego. Tym samym powód powinien wytoczyć proces zanim upłynie 3 lata od kiedy bankowemu tytułowi egzekucyjnemu Sąd nadał klauzulę wykonalności. W niniejszej sprawie klauzula wykonalności została nadana bankowemu tytułowi egzekucyjnemu przeciwko dłużniczce E. Z. postanowieniem z dnia 25 maja 2010 r. Jak wskazano na wstępie, powództwo zostało wytoczone w niniejszej sprawie w dniu 20 listopada 2015 r.

Uznać zatem należy, że w dacie wytoczenia powództwa, roszczenie było przedawnione stosownie do art. 118 kc.

W związku z powyższym Sąd oddalił powództwo w całości.

O zwrocie kosztów procesu Sąd zgodnie z art. w art 98 kpc, zgodnie z którym strona przegrywająca zobowiązana jest do zwrotu kosztów procesu. Na koszty procesu składają się koszty zastępstwa procesowego w wysokości 1200,00 zł z uwzględnieniem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, ustalone stosownie do § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.